

مجلس شورا و دوره‌های فترت

یکی از نکاتی که در ارتباط با تشکیل دوره‌های مختلف قانون‌گذاری ایران حائز اهمیت است، مسئله دوره‌های «فترت» می‌باشد. «فتور» در لغت به معنای اهمال و رکود و ضعف می‌باشد و فترت به معنای «راکد ماندن» و «متوقف گذاردن» است.

یکی از نکاتی که در ارتباط با تشکیل دوره‌های مختلف قانون‌گذاری ایران حائز اهمیت است، مسئله دوره‌های «فترت» می‌باشد. «فتور» در لغت به معنای اهمال و رکود و ضعف می‌باشد و فترت به معنای «راکد ماندن» و «متوقف گذاردن» است.

در تاریخ مدون قانون‌گذاری ایران از بدو شروع اولین دوره مجلس شورای ملی در سال 1285 شمسی تاکنون چندین دوره فترت در حد فاصل دوره‌های مختلف قانون‌گذاری به وجود آمده است. با آنکه بر اساس قانون اساسی، بلافاصله پس از اختتام هر دوره قانون‌گذاری باید دوره جدید به فوریت تشکیل گردد، در فاصله 24 دوره‌ای که از عمر مجلس تا پیش از وقوع انقلاب اسلامی گذشت، بیش از 5 مورد دوره‌های ساختگی و غیر قانونی «فترت» به وجود آمد و هر دو دوره فترت حوادث و فجایع خونینی رخ داد.

یکی از هدفهای مهم رژیم‌های وابسته در ایران در انحلال دوره‌های مختلف مجلس و به وجود آوردن دوره‌های فترت، در حقیقت تعطیل کردن کانون دفاع از مردم در قبال حوادث و فجایع خونین رژیم‌های خودکامه بوده است. رژیم‌های مزدور حاکم بر ایران از زمان مظفرالدین شاه که اولین مجلس تاریخ ایران تشکیل شد، تا پایان سلطنت جابرانه و غیر قانونی پهلوی که آخرین مجلس فرمایشی قبل از انقلاب اسلامی تشکیل گردید، هر یک به هنگامی که قصد خیانت به مردم و یا جنایت علیه آنان را داشتند برای آنکه سد مجلس یعنی کانون دفاع از مردم را از سر راه خود بردارند. آن را به لطائف الحیل منحل می‌کردند و نیات و مقاصد شوم خود را در دوره‌های موسوم به «فترت» که هیچگونه مجلسی در ایران وجود نداشته است، به اجرا می‌گذارند.

به همین خاطر در فاصله بین اختتام مجلس اول و آغاز مجلس دوم یک دوره فترت یک سال و چند ماهه به وجود آمد و در همین دوره روسها به درخواست محمد علیشاه مزدور به خاک ایران لشکرکشی کردند و بسیاری از شهرهای شمال کشور را به اشغال نظامی خود در آوردند و چون مجلس نمایندگان، برای اعتراض به این تجاوز وحشیانه وجود نداشت تنها پاره‌ای از نمایندگان مردم که تعهد بیشتری در قبال ملت و جامعه احساس می‌کردند، در اینجا و آنجا و در مساجد و منابر علیه این تجاوز جنایتکارانه به ایراد سخنرانی می‌پرداختند.

در دوره حد فاصل مجلس‌های دوم و سوم نیز که به «فترت مجلس دوم و سوم» موسوم شد، سردر حرم امام هشتم(ع) توسط نظامیان روسی به توپ بسته شد و بسیاری از علمای تهران به دار آویخته شدند.

در دوره فترت مجلس سوم و چهارم نیز شاهد کودتای رضاخان و نیز تحمیل قرارداد ننگین انگلیسیها (قرارداد معروف 1919) و شهادت عالم مجاهد شیخ محمد خیابانی بود. به همین ترتیب در دوره فترت بین مجلس چهاردهم و پانزدهم نیز شاهد تبعید آیت‌الله کاشانی روحانی متعهد و نماینده مردم تهران در مجلس قزوین و همچنین در دوره فترت بین مجلس بیستم و بیست و یکم نیز شاهد فاجعه 15 خرداد و دستگیری امام خمینی بودیم. اگر چه به استثنای چند دوره در صدر مشروطیت، تمامی دوره‌های مختلف مجلس ایران از عناصر درباری و چهره‌های کاملاً بیگانه از مردم تشکیل شده بودند، اما در عین حال حتی وجود افرادی انگشت‌شمار در مجلس نظیر «مدرس» نیز عاملی در جهت انحلال مجلس توسط شاهان خودخواه برای تحقق نقشه‌های آنان علیه مردم مسلمان ایران بود.

منبع: روزنامه جمهوری اسلامی، 8 فروردین 1363